

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 574 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 461 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי - יעקב בן רחל וצדוק י"ב ניסן תש"פ

חג הפסח - גאולת הנפש וגאולת הגוף

בחג הפסח נצטוונו מן התורה בב' מצוות אכילה, אכילת הפסח (עם מרור ומצה), ואכילת מצה (אף בלא פסח). וכנגד ב' מצוות הללו נקרא החג בב' שמות, חג המצות (בלשון התורה) וחג הפסח (בלשון חז"ל).

ונראה ששני העניינים הללו, של הפסח ושל המצה, הינם כנגד ב' ענייני גאולה שנגאלנו ממצרים, גאולת הנפש וגאולת הגוף.

המצה - מסמלת את השחרור מעול השעבוד הגופני שהיינו אוכלים אז לחם עוני.

ואילו **הפסח** - מסמל את העבודה לה', שזכינו שהבדיל הקב"ה בינינו לבין המצרים וקרבתו לעבודתו.

כנגד ב' עניינים הללו אנו כופלים בהגדה 'השתא הכא לשנה הבאה בארץ ישראל' 'השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין'. ב'השתא עבדי' אנו מדברים על השעבוד הגופני, וב'השתא הכא' אנו מדברים על הגלות הרוחנית בהיותנו בטומאת ארץ העמים רחוקים מארצנו הקדושה.

"רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח, לֹא יָצָא יְדֵי חוּבָתוֹ, וְאֵלּוּ הֵן:

פֶּסַח, מִצָּה, וּמְרוֹר" (מתוך ההגדה)

מדוע הקדים רבן גמליאל את פסח והמצה למרור, והרי מרור בא על "שמררו את חייהם" ואחר כך נתחייבו בפסח משום "שפסח הקב"ה על בתי ישראל" במכת בכורות, ולבסוף אכלו מצה משום "שלא הספיק בצקם להחמיץ" ביציאת מצרים? ואם נתבונן, נראה כי בשאר ההגדה אף הוקדמה המצה למרור: א. מה נשתנה... כולו מצה... הלילה הזה מרור. ב. מגיד רחצה מוציא מצה מרור כורך. ג. בעבור זה בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך. ד. ר"ג אומר... פסח, מצה ומרור. יש לומר שהמרור הינו סימן לכך שאילו היינו עבדים היינו אוכלים מרורים, וזה שאומר רבן גמליאל: **פסח** - הוא סיבת היציאה שהקריבו פסח אע"פ שהוא אלוהיהם של המצרים ובזכות זה זכו שפסח עליהם ה' במכת בכורות.

מצה - היא תוצאה של יציאתם בבהילו, שאילו לא הוציא היינו עבדים. **ומרור** - הוא כנגד התוצאה של היציאה, שנעשינו בני חורין. שאם לא היינו יוצאים היינו עבדים.

ועל כך אמר בעל ההגדה: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" וזה ע"י המצה. "ולא את אבותינו בלבד גאל הקב"ה אלא אף אותנו גאל עמהם" וזה ע"י המרור. [עפ"י טיב הפרשה]

"מִצָּה זוֹ שְׁאֵנוּ אוֹכְלִים" (מתוך האגדה)

חביבות מצוות על ישראל - מביא ה"משנה ברורה" (ס' תעז ס"ק ה): כתב הש"ה; ראיתי מבני עליה שהיו מנשקים המצות והמרור... והכל לחיבוב המצווה, ואשרי מי שעובד ה' בשמחה!

אמארת 1919 יקצור 1919 אמארת

פסח 908 תשל

סיפור יציאת מצרים הוא המקיים (הקיום) של תכלית הבריאה - בזוהר (שמות מ, ב) מובאים דברים נשגבים על סיפור יציאת מצרים בליל הסדר: "מצוה זו לספר בשבח יציאת מצרים, הוא חיוב על האדם לספר בשבח הזה לעולם. כל אדם המספר ביציאת מצרים בחדוה, עתיד הוא לשמוח עם השכינה לעולם הבא, שהיא השמחה הגדולה מכל. לפי שזה האיש היה שמח עם ריבונו והקב"ה משתעשע בסיפור ההוא. ובאותה שעה אוסף הקב"ה לכל פמליא שלו ואומר להם: לכו ושמעו סיפור השבח שמספרים בניי ושמחים בגאולתי. אז מתאספים כולם ובאים ומתחברים עם ישראל ושומעים סיפור השבח של השמחים בשמחת גאולת ריבונו, ובאים המלאכים ומשבחים (את) הקב"ה על הנסים והגבורות, ומהללים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ, השמחים בשמחת גאולת ריבונו.

ואז נתווסף כח וגבורה למעלה, וישראל בסיפור ההוא נותנים, כביכול, כח לאדונם, כמלך שנוסף לו כח וגבורה בעת שמשבחים גבורתו ומודים לו, והכל יראים מלפניו, ומתעלה כבודו על כולם. ומשום זה יש לשבח ולדבר בסיפור זה כמו שלמדנו. וכעין זה, חובה על כל אדם לספר תמיד לפני הקב"ה, ולפרסם כל הניסים שעשה. וכל פמליא של מעלה מתקבצים ורואים אותם, ומודים כולם לפני הקב"ה, ומתעלה כבודו עליהם למעלה ולמטה. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן, עכ"ל. ולמעשה זהו השבח לבורא העולם.

מסופר על אחד מגדולי החסידים בירושלים, שהיה ל"ע אלמן ובלי בנים ונכדים כלל, והיה אצלו בחור אחד שזכה לשמשו, וכשהגיע חג הפסח, ובחור זה ישב אצלו בליל הסדר, וראה איך שחסיד זקן זה, שאין לו כאן בעוה"ז אפילו לא קורטוב או טיפה של נחת רוח או הנאה, מרוב מרירות על מצבו, ואף-על-פי-כן ראה פניו מאירים בשבתו בליל הסדר, מתחילתו ועד סופו, באופן של "עין לא ראתה", בצימאון נפש וגעגועים שכאלו למלך אל-ל דר במרום, והודיה על רוב חסדיו ונפלאותיו עם יצוריו וברואיו. הבחור איחל לעצמו הלואי וכך יהיה עליי, מתי יבוא רגש זה גם לידי, וחוץ מהקנאה הגדולה - קנאת סופרים - שאחזתו, היתה לו גם תמיהה עצומה, איך?! איך יכול ומסוגל היהודי הזה להתעלות לדרגה עילאית מעין זו? בה בעת שכל עמך בית ישראל מלאים זיו ומפיקים נוגה, בבנים ובני בנים הסובבים את שולחנם, וחסיד זה יושב ושמח עוד יותר משאר אנשים המלאים אוצרות כל טוב וטוב. ושאלהו - "לשמחה מה זו עושה"? וענה לו חסיד הלז והסביר לו להבין דבר לאשורו: "האמת היא, שהלילה הזה נועד אך ורק למען ספר צדקת ה' אשר עשה עם ישראל, ומשפטיו שעשה בהכותו בכורי מצרים והביא עליהם את עשרת המכות (עם זה שמאיתו לא תצא הרעות כי אם הטוב, אבל למען אהבתו הגדולה אלינו בלי שיעור וגבול, הכה אותם עשר מכות - עפ"י נועם אלימלך. נגד טבעו כביכול, והכל לגודל וריבוי עוצם אהבתו אלינו). והנה בדרך כלל, רוב רובם מאלו המתיישבים בליל הסדר מסביב לשולחן - כמעט רוב השמחה נובעת מכך שכל המשפחה המורחבת מגיעה לעשות את הסדר ביחד - "בניך כשתילי זיתים סביב לשולחן" ברוך השם, והנה ה' מזמן שנכד הזה מסביר קטע הזה בטוב טעם ודעת, וצאן קדשים הקטנים מצייצים את ה'מה נשתנה', השמחה כמובן גדולה ומבורכת, אך יחד עם זאת כמובן אומר לו אותו הזקן "שיש גם מקום לשמחה הגדולה של "ואילו לא הוציא אותנו". אבל ברוך ה' שזיכני, שכל שמחתי היא אך ורק "בפורקנא דְמַאֲרִיהוֹן" (בישועה של הרבנונו של עולם) בלבד, שהוציאנו ועשה בהם שפטים וכו', וזו היא שמחתי!

היה זה בהתקרב חג הפסח. יהושע התכונן לחגוג את יום ההולדת ה-12 שלו בחוה"מ, ולכבוד האירוע שמעולם לא נחגג בבית הוריו העניים, הכין מחברת מלאה בחידושי תורה עצמיים שלו על ההגדה של פסח. אלו לא היו סתם 'ווארטים' קצרים על מימרות שונות בהגדה. כל חידוש שלו היה בעצם "חבורה" (חקירה מעמיקה) קצרה, מיוסדת ובנויה כהלכה. הגדילה לעשות החבורה שהכין על הפיסקה "רבי יהודה היה נותן בהם סימנים, דצ"ך עד"ש באח"ב". שם התעלה על עצמו במראי מקומות ובהברקות. אביו, ר' ישראל חיים, התפעל מהמחברת של בנו יהושע, והראה את החידושים לכמה מלמדני ירושלים ואלו ניבאו לו עתיד מזהיר. "אם בגיל 12 הוא אומר כאלו סברות, הוא יהיה ללא ספק רבי עקיבא איגר של הדור הבא". לאחר בר המצווה למד בישיבת סלבודקה שבבני ברק, שם עשה חיל ותוך תקופה קצרה כבש לו מעמד של למדן עצום שעדיין לגדולות. "אבל אז נכנסו לתמונה שניים מחבריו הטובים, שהיו אנשי עסקים ממולחים מטבעם", נשנק קולו של סבא יהושע, "הם גילו את חושי המסחריים בכמה הזדמנויות, כאשר בחדר האוכל השמעתני 'מבינות' בנושא כלכלי זה ואחר. הם החלו להסיר אותי מהלימוד בפיתויים אודות העתיד הכלכלי המזהיר הצפוי לי אם אצטרף אליהם בעסקאות מהצד בשעות בין הסדרים. זה לא נחשב כביטול תורה, ואני מצאתי עצמי מוקסם מעולם המספרים, שתיכף שטתי בו כדג במים. מבלי לשים לב, הלך נפח עסקי בין הסדרים ותפת, תוך שהוא גולש לתוך הסדרים. ואני נסחפתי לתוך עולם המסחר, עד שמבלי להרגיש הפכתי לסוחר מובהק ושעות הלימוד שלי הלכו והצטמצמו. כך נלקחתי לבסוף כחתן לבת של סוחר, ולא לבתו של ראש ישיבה כפי שכולם חשבו בתחילת הדרך... "הזהו יהושע שבגיל 12 הדהים והסעיר את ירושלים עם החידוש הגאוני שלו על ההגדה של פסח??! שאלני אבי בכאב לב. "כשמעתי אותך אומר את הווארט שלך, חשבתי שאני נמצא במעמד הר סיני". גמגמתי משהו על קביעת עיתים לתורה ואבא פרץ בבכי. "גם רבי עקיבא איגר יכול היה לעסוק במסחר ולהצטרף אחר 120 בפני בית דין של מעלה שהוא קבע עיתים לתורה", אמר לי בדמעות, "אבל אז היה חסר לעולם התורה היהודי לדורותיו את חידושי רבי עקיבא איגר". אותה שעה הבנתי את עומק השבר שלי, אבל כבר הייתי שוקע עמוק בים המסחר. הקמתי בית נאמן בישראל, יש לי ברוך ה' בנים ובנות, חתנים וכלות, כולם יראים ושלמים, זרע ברוך ה'. אבל במסתרים תבכה נפשי על גדול הדור שעשקו חבריי וגם אני - אודה ולא אבוש - בעצת יצרי הרע, מעם ישראל. פעם בשנה, לקראת הפסח המתקרב, אני פותח את המחברת המצהיבה, מעיין בה ולבי שותת דם. אני נזכר באותו ילד ירושלמי חניני מסולסל פאות, פאר המשפחה, היושב בליל הסדר הירושלמי הצנוע, ומרצה בשטף את החידוש האדיר שחידש לאחר לילות של יגיעה בתורה, מול עיני המשתאות ומתעגלות של אביו הלמדן, הנמס מהערצה לבנו הצומח עילוי מול עיניו. אני חוזר לחמש דקות להיות שייעלה העילוי, עם החידוש המבריק של דצ"ך עד"ש באח"ב, ואני בוכה על מה שיצא ממני. במקום להיות גדול הדור, הפכתי לסוחר מצליח ואמיד. השנה בכיתי במיוחד בגלל שאתה, נפתלי, הלמדן של הישיבה, החלטת ללכת בעקבותי עד הסוף, ולעשות את השגיאה שאני עשיתי. לאחרונה אני רואה אותך צולל לחיי המסחר ומגלה עניין בעסקיי יותר ויותר, לכן הסכמתי לגלות את הסוד בפניך ובפני כולכם". דמעות קלחו מעיניו של סבא, "נפתלי, אני מתחנן בפניך! יש לו לעולם מספיק סוחרים, אבל אתה, אתה יכול להיות מה שאני הייתי יכול להיות, גדול הדור הבא. לכן אני מבקש ממך, עזוב את הביזנס, שב ותלמד בהתמדה כמו שעשית עד עכשיו, ותראה שלא יחסר לך כל טוב כל ימי חיך. תמשיך איפה שאני הפסקתי, ואז זו תהיה מתנת האפיקומן היפה ביותר שבן יכול לתת לאבא!"

[סיפור לשבת" ח"ט]

ליל הסדר התחיל כמו כל שנה בבית משפחת גרין. השולחן היה ערוך כמיטב המסורת בכלים מרהיבים. בני המשפחה עמדו במקומם כאשר אבי המשפחה, "סבא יהושע", אדם אמיד בתחילת שנות השישים שלו ואיש עסקים ממולח וחרף מוח, הכריז בקול חגיגי "קדש". ליל הסדר בבית משפחת גרין הוא לילה נוצץ, מופק כהלכה. הסדר זורם בבטחה בניצוחו של סבא יהושע. חידודים מופללים נשמעים מפיו של נפתלי, שעדיין לא חצה את קו ה-17, אבל הוא כבר הספיק לסיים הש"ס, ומעמדו בישיבה הוא כאחד הטובים ביותר. הנה מתקרבים אל המילים "רבי יהודה היה נותן בהם סימנים" וכל הלבבות מתחילים הלום בחוזה. יבכה או לא יבכה? קולו של סבא מתחיל לרטוט "רבי יהודה היה נותן בהם סימנים, דצ"ך עד"ש באח"ב". הוא מתחיל לומר 'ווארט' חריף שבני המשפחה מכירים אותו בעל פה משנים הקודמות. הצעירים עדיין מתקשים בהבנת הפלפול המסובך, ואילו המבוגרים מתמוגגים ממנו בכל שנה מחדש, מעוצמת ההברקה והחדות. קולו של סבא רועד כשהוא מקשה קושיה ומתרחץ תירוץ מבריק מאין כמוהו. ופתאום נשבר קולו - לקראת סוף התירוץ - והוא גועה בבכי. כך זה בכל שנה, כך גם השנה. והשנה, הבכי ומתגבר יותר מכל שנה. סבא כמעט מתעלף מרוב בכי. מדי שנה מנסים בניו הגדולים לדלות מפיו מה מרגש אותו כל כך בווארט החרף הזה, אבל סבא מביט בהם במבט מצועף וממלא פיו מים. אפילו הנכדים הקטנים המשפשפים את עיניהם בתדהמה מול סבא, אדם חזק ומוצק כסלע, טיפוס לא רגשני בעליל, המתייפח לנגד עיניהם בבכי נסער, הפסיקו כבר לברר "סבא, למה אתה בוכה?" באותה שנה החליט נפתלי כי לא עוד. הוא חייב לפצח את התעלומה ויהי מה. לפני נטילת ידיים (השניה) שכנע נפתלי את כל להקת אחייניו ואחייניותיו, כי בשנה זו, שהוא יזכה באפיקומן, אבל זאת לאחר שנפתלי הבטיח להם הררי פרסים יקרי ערך הסכימו לשתף פעולה. "צפון" הכריז סבא, עיניו מבקשות את "הזוכה" התורן. עינו התעגלו בתדהמה, כשנפתלי, בן זקוניו החרף, התייצב מולו בחיך גדול. "אבא, השנה האפיקומן אצלי. אני זה שהבאתי אותו". "נפתלי, מה זה אמור להביע"? נפתלי השפיל מבטו. "אבא, אני רוצה משהו", "נסיעה לקברי הצדיקים בפולין"? ניסה סבא יהושע לנחש, הוא הכיר את כמיהתו האדירה של בנו מחמדו להתעלות בתפילה בציוני הצדיקים, "אבל כבר היית בליז'ענסק ובמז'בוז', באומן ובאניפולי ואיפה לא"? "אבא, הפעם זה משהו אחר" קולו בגד בו. "אני לא ילד קטן שצריך פרסים, אבל אני מייצג פה את כל צאצאיך היקרים ללבך שרוצים להבין למה אתה בוכה בכל שנה בליל הסדר. מה הסוד שלך אבא?" עינו של יהושע התלחלו, ולפתע נשטפו במבול של דמעות. עבר פרק זמן ארוך עד שהצליח לדבר. "אני רוצה לספר לכם. כעת זה לא העיתוי הנכון, אבל נפתלי הצליח. תביא לי את האפיקומן, נפתלי, ובע"ה ביום שני של חול המועד, תבואו כולכם אלינו לארוחת צהרים חגיגית, ואז אגלה לכם את הסוד..."

ביום שני של חוה"מ התכנסה כל המשפחה לסעודת צהרים חגיגית. "שקט כולכם", הרעים הבן הבכור שרול חיים בקולו לעבר שבט הנכדים שהרעישו סביב משחק ילדים חדש וצבעוני, "לכו לחדר השני". "הם לא מפריעים ל" הפתיע סבא את כולם, "אדרבה, שישארו כאן גם הם, וישמעו את הסיפור: איש עני ואביו היה רבי ישראל חיים גרין ז"ל. עני בנכסי חומר, ועשיר מופלג בקנייני רוח. ביתו הדל שכן בשכונה ירושלמית ישנה. בבית שררה תמיד אורה יהודית טהורה. אבי המשפחה היה משכים קום, וקול לימודו המתוק מעל הגמרא וספרי חסידות היה מכניס בלב ילדיו תשוקה עזה לתורה. כל בניו מצטיינים בלימודיהם, אבל יהושע בן הזקונים העפיל על כולם והיה בעל המוח החרף בבית. כילד בן 6 הדהים את אביו בשאלות של ה"כלי יקר" על החומש, ובגיל 10 כבר למד גמרא עם תוספות ומהרש"א.

יציאת מצרים של מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל

בשנת תש"ז (1947), יצא למצרים, לבקשתו של הרב עוזיאל, להקים עולה של תורה. שם שימש כסגנו של הרב הראשי, חיים נחום אפנדי וכאב בית דין. במצרים, מצא מחוייבות דתית חלשה בקרב המוני העם, ובעיקר בקרב המנהיגות והרבנים המקומיים. בתקופה זו, ניסה בכל דרך, לחזק את היהדות מכל הבחינות - כשרות, נשואין, מילה ועוד. ברם, הנטל הכבד ואי רצון לשנות את פני הדברים למרות בקשותיו גרמו לו בתקופה זו סבל רב, והוא התפטר מתפקידו וחזר ארצה בתש"י (1950).

ומספר הרב, הנה בהיותי בגולה משרת בקודש במצרים (קהיר), סבלתי מרורות מאנשי השלטון אשר חיפשו עלי עלילות ברשע להתעולל, בזמן מלחמת השחרור, בשנת התש"ח, סבבוני כתרונני מנוחה הדריכוני, ויותר מהם סבלתי מפושעי ישראל, ובמיוחד מאת ראש השוחטים אשר האכילוני לענה וראש (ועיין שו"ת יביע אומר ח"א ח"ד סי' א'), ואף ועד הקהילה שהיה מורכב מאנשים חופשיים אשר אין יראת ה' נגד עיניהם, נוספו על צרינו, (ועיין שו"ת יביע אומר ח"א ח"ד סי' ו'), כל אלה וכיוצא בהם מיררו את חיי עד כי רבו אנחותיי ולבי דווי, ולולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי, אז פצו שפתי ודיבר פי בצר לי, כי חפץ בנו ה' ויוציאנו מתוך ההפיכה, ויביאנו אל ארצנו ואל נחלת אבותינו ושבתי בבית ה' לאורך ימים, אעלה על מזבח הדפוס מאשר איתי בכתובים, וכשזכינו לעלות לארץ ישראל עם כל משפחתי, והצילנו הש"ת מכל התלאות וההרפתקאות שבאו עליי, חפץ הייתי להוציא לאור את ספרי "יביע אומר" על כל חלקי השולחן ערוך, אך בהיות שההוצאות רבו למעלה ראש, ואין הקומץ משיבע, לא יכולתי אז הפק זממי, ואני בחופשי באמתחתי והנה מצאתי קובץ קטן על הלכות סדר ליל פסח, והוא מן העניין "זכר ליציאת מצרים", ואידי דזוטר, וחובר עוד בהיותי במצרים, אמרתי אשר נדרתי אשלמה, והוא הספר הנוכחי "חזון עובדיה", חלק א'. ואחר שנדפס בשנת תשי"ב, אזל חיש מהר משוק הספרים, עודו בכפו יבלענו, ורבים אומרים מי יראנו טוב, לכן חזרתי להוציאו לאור במהדורא חדשה, בתוספת מרובה על העיקר, ממה שנתחדש לי עד היום שנת תשנ"א. ובמיוחד ממה שכתבתי בגליונות הספר בציונים רבים לספרים חדשים גם ישנים. ויגעת רבות במשך כששה חדשים להוציא דבר מתוקן כאשר תשיג ידי יד כהה. להגדיל תורה ולהאדירה.

[מתוך הקדמה לחזון עובדיה מהדורת תשנ"א]

כשהייתי במצרים לפני שנים רבות, השגחתי על כשרות המצות כדי שאנשים יאכלו מצות כשרות, דאגתי לשאוב "מים שלנו" שאבתי שלוש חביות, ושאלתי את המשגיח שהיה על אפיית המצות, האם זה מספיק? והוא אמר שזה די והותר! ואני סמכתי עליו.

באחד הימים, הגעתי בפתע אל מאפית המצות, לבדוק מה מצב הכשרות שם, והנה אך שהמנהל ראה אותי, מיד הזמין אותי למשרדו לשתות קפה עימו, אבל אני דחיתי אותו, הוא רצה לשחד אותי ע"י הקפה, אבל אני מיד נכנסתי פנימה, והנה אני רואה שהם משתמשים במי ברז רגילים, ולא במים השאובים שנקראים "מים שלנו", שתקתי ולא אמרתי כלום, וזה האחראי על המים נהיה חיזור כמו סיד, לא ידע מה לעשות, ואני בכוונה עמדתי שם לראות איך יפול דבר, והנה

הנשים שהיו לשות את הבצק התחילו לצעוק לו שיביא להם מים, ובלית ברירה לקח מים מהברז ונתן להם. אז קראתי לאחראים ושאלתי אותם: במים האלה מן הברז אתם לשים מצות? איך אתם עושים כך? קראתי למנהל ואמרתי לו שיקנה עוד כמה חביות שנשאב עוד מים והכל יבוא על מקומו, אבל הוא היה רשע, אמר לי: אין תקציב! השבתי לו: וכי אתה רוצה שנאכל חמץ? והוא טען כנגדי: אבל למה קודמך בתפקיד שתקו ולא אמרו כלום?! והאמת היא, אולי רימו אותם, לקחו אותם למשרד לשתות קפה, ובינתיים היו מעלימים את כל הבעיות.

עוד סיפר מרן זיע"א אודות יציאתו ממצרים: בעת שרציתי לשוב ממצרים לארץ ישראל, הלכתי למשרד החוץ כדי להסדיר את הדרכון שלי, אבל אנשי הממשל היו עושים עלילות ברשע כנגדי, כדי שלא אצא משם, היה זה זמן מלחמה, והם ניסו בכל דרך שלא אשוב לארץ ישראל. היה שם יהודי אחד ששמו ליאון גבאי ע"ה, והיה יודע לקרא בכף ידו של האדם את כל מה שעבר עליו, והנה באחד הימים ראה שאני בצער על שלא נותנים לי לשוב לארץ ישראל, מיד הציע לבוא איתי למשרד הפנים ולנסות לסדר שם את העניינים.

הגענו יחד למשרד, היה שם איזה פקיד ערבי, אמר לו ליאון גבאי לאותו פקיד: תן לי את כף ידך! וכשנתן לו את כף ידו התחיל לאמר לו כל מה שעבר עליו, והכל היה נכון, השתומם אותו פקיד, לבסוף שאל ואמר: מה אתה רוצה אדוני? אמר לו ליאון גבאי: אני רוצה שתביא את הויזה והדרכון של החכם הזה, כדי שיוכל לשוב אל ביתו, ואכן תיכף קם הפקיד וסידר את כל העניינים, מפני שהיה מתפעל מחכמתו של ליאון גבאי, ולא נח עד שנתן בידי אישור יציאה, וב"ה בתוך יומיים מאז כבר הייתי בדרכי לארץ ישראל.

[ע"פ מעדני המלך ח"א עמ' מ"ה]

השעבוד הנורא - מזוועות המצרים

המצרים היו מחברים את היהודים למחרשות וחורשים בשדות. (אברבנאל על ההגדה)

כשהמצרי סעד בערב - היה מביא את היהודי, שהיה עיף ומותש לאחר יום של עבודת פרך, ומניח על ראשו נר, ואמר לו שאם יזוז והנר ייפול ויכבה, הוא יחתך לו הראש. (מדרש הגדול שמות י', כא)

כן נתנו ליהודים לטאטא את הרחובות כדי לביישם, ושלחום ליערות כדי להביא דובים ואריות, ורבים נהרגו. כן היה ריח נורא מהתינוקות ששיקעו בבנין (מדרש שמות רבה ה', כא), וכשהצטרע פרעה, אמר לשחוט 150 מילדי ישראל על מנת לרחוץ בדמם בוקר וערב. (מדרש שמות רבה א, לד)

במשך 10 שנים היה פרעה מנוגע בצרעת, ובאותם הימים היה שוחט כל יום כדי למרוח מדמם על הפצעים. לאחר מכן הוסיף לו הקב"ה שחין בגופו. באותה תקופה רכב פרעה על סוסו והתהפך, ומזה נשברו עצמותיו, ונאלץ לשכב ג' שנים, עד שבשרו הבאיש ומת. במותו הכתירו את בנו תחתי, והוא מלך ד' שנים עד יציאת בני ישראל ממצרים (ספר הישר).

"ברוך שומר הבטחתו לישראל" (מתוך ההגדה)

'הבטחתו' בגימטריה = 430. ואכן, מקץ 430 שנה יצאו בני ישראל מארץ מצרים, וכיוון שהגיע הקץ לא עכבן המקום כהרף עין [רש"י פרשת בא].

בריצה יקצורו

צפון - אחר שגמר סעודתו, יקח את חצי המצה ששמר לאפיקומן, ויאכל ממנה ב' כזיתות בהסבה. ואם הוא חלש וקשה לו לאכול ב' כזיתים, יאכל רק כזית אחד, וכל אחד מהמסובים חייב כעת לאכול כזית מצה, יאכל אותו במקום אחד, ויזהר לאכול קודם חצות, ולא יאכל ולא ישתה שום משקה דבר אחריו (כגון יין) וקודם שיאכלנו יאמר: "זכר לקרבן פסח הנאכל על השבע".

ברך - יטול מים אחרונים. מוזגים כוס שלישית. יאחז בידו הכוס ויברך ברכת המזון. יש לזכור לומר "רצה" (כשחל בשבת) ו"יעלה ויבא" (וברכת אורח) בברכת המזון.

הלל - מוזגים כוס רביעית מארבע הכוסות, ואומרים את חצי השני של ההלל (ב' פרקים נאמרו קודם ברכת גאל ישראל ולא מברכים לגמור את ההלל), ואחריו ברכת השבח (נשמתי וישתבח), ושתה את כל הכוס ולאחר מכן יברך ברכה אחרונה.

נרצה - לאחר שערך את הסדר כהלכתו, וקיים את מצוות התורה של הלילה הזה - לספר ביציאת מצרים, ולאכול מצה, וגם קיים את המצוות שחז"ל תיקנו: לאכול מרור, לשתות ארבע כוסות ולהסב, הרי הוא רצוי לפני ה' יתברך, ויזכה לשנים רבות נעימות וטובות.

"ככל שמספר יותר ביציאת מצרים נעשה האדם עצמו משובח יותר".
[רבי ירחמיאל ישראל יצחק דנציגר זצ"ל - 'ישמח ישראל' - אלכסנדר]

בברכת התורה רוזן ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רממים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: האובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
יוזג הגון: זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

ליל הסדר - נקודות חשובות

"ליל הסדר" כשמו כן הוא: לילה זה, מסמל את סדר האירועים אשר התקיימו בעם ישראל במצרים, וביציאתם. ה"סדר" הזה מוכיח, כי את העולם כולו מכון בורא העולם - הקב"ה, ואין שום מקריות בהנהגתו את העולם.

סדר הפסח

קדש - מוזגים יין ומקדשים: מברכים ברכת היין, הקידוש, ושהחיינו (ומכוונים ב'שהחיינו' על עצם היום טוב, ועל מצוות הלילה - ד' כוסות, מצה, מרור וסיפור יציאת מצרים), ושותים בהסיבה, (וזה כוס ראשונה מד' כוסות). ולמנהג בני ספרד, יש לכוון בברכת "בורא פרי הגפן", על הכוס הראשון לפטור את כל הכוסות באמצע, וכן יכוון בברכת הכוס השלישי, לפטור את כל הכוסות שאח"כ. שאם ישכח להסב בשתיית הכוס, לא יצטרך לברך שוב. ומנהג בני אשכנז לברך על כל כוס בנפרד.

ורחץ - נוטלים ידיים אך לא מברכים "על נטילת ידיים".

כרפס - מטבילים עלי כרפס, או תפוח אדמה או צנון במי מלח (כל אחד לפי מנהגו) ומברכים "בורא פרי האדמה". בברכה זו, יש לכוון לפטור גם את אכילת המרור. אוכלים בלא הסיבה פחות מכזית (כ-18 גרם).

יחץ - עורך הסדר לוקח את המצה האמצעית מג' המצות המונחות לפניו, חוצה אותה לשניים; את החלק הגדול, הוא עוטף במפית ומצפינו (שומר) לאפיקומן ("צפון"), ואת החלק הקטן, יחזיר לבין שתי המצות.

מגיד - מוזג כוס שני, וקורא את ההגדה והקטנים שואלים "מה נשתנה", עורך הסדר משיב להם "עבדים היינו לפרעה במצרים..." עד ברכת גאל ישראל (ומ"עבדים היינו" עד ברכה זו מקיים מצות "והגדת לבנך") ושותה את הכוס השני בהסיבה.

רחצה - נוטלים ידיים לסעודה, ומברכים "על נטילת ידיים" (אין לדבר עד אחרי אכילת כורך).

"מוציא", "מצה" - מצות עשה מדאורייתא, לאכול כזית מצה בליל פסח. עורך הסדר מגביה את המצות ומברך "המוציא לחם מן הארץ", לאחר מכן, שומט את המצה התחתונה (השלימה), ומחזיק בידיו רק את המצה העליונה והאמצעית (החצויה), ומברך ברכה נוספת "על אכילת מצה". וכל אחד מהמסובים צריך לאכול כזית מצה. אכילה זו צריכה להיות בהסבה, ותוך 4 דקות. עורך הסדר אוכל כזית מהמצה העליונה, וכזית מהמצה האמצעית, ובדיעבד יוצא בכזית אחד ומחלק קצת מהמצה העליונה לשאר המסובים בתוספת כזית מצה.

מרור - לוקחים כזית מרור, ומטבילים אותו במעט חרוסת, ומברכים "על אכילת מרור". ואוכלים (את המרור) ללא הסיבה.

כורך - יקח את המצה התחתונה (השלישית), ויבצע ממנה לשניים, יקח כזית מצה, ויקח כזית מרור (עלי חסה), ויכרוך שניהם יחד ויטבלם בחרוסת ויש אומרים: מצה ומרור בלא ברכה. זכר למקדש. בימינו יחדש. כהלל הזקן שהיה כורכן ואוכלן בבת אחת. לקים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו. ואוכלים את שניהם יחד בהסבה.

שולחן עורך - לוקחים ביצה מבושלת ומטבילים אותה במי מלח, וקודם שיאכלנה יש אומרים: "זכר לקרבן חגיגה". יש אוכלים את הביצה בתחילת ההגדה לפני "מגיד" וכל אחד יעשה לפי מנהגו. ולאחר מכן יאכל סעודתו בשמחה, ולא ישבע הרבה, כדי שיוכל לאכול כזית אפיקומן לתיאבון - והחכם עיניו בראשו.

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**
או במייל: **Ronbarina@gmail.com**
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.7471102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.7471102